

Trao đổi KHKT - Hoạt động ngành

NHIỄM VIRUS GÂY BỆNH LỞ MÔM LONG MÓNG Ở CHÓ NHÀ TẠI IRAN

Hoàng Thị Xuân Mai

Công ty Boehringer-Ingelheim VN

Bệnh lở mồm long móng (LMLM) là bệnh nguy hiểm trên động vật do virus thuộc giống Picornavirus gây ra làm ảnh hưởng đến ngành chăn nuôi cũng như tạo ra các rào cản về giao thương kinh tế trên thị trường xuất khẩu động vật và sản phẩm động vật. Bệnh thường thấy trên động vật có móng guốc như trâu, bò, dê, lợn và những động vật hoang dã. Ngoài ra mèo, chuột và chó cũng bị nhiễm với vai trò truyền lây gián tiếp.

I. CÁC NGHIÊN CỨU BỆNH LMLM Ở CHÓ

Từ cuối năm 1800-1900 khi bệnh LMLM

hoành hành ở châu Âu thì có những báo cáo về virus LMLM gây nhiễm trên chó. Tuy nhiên chưa có nhiều nghiên cứu được công bố:

Năm	Nhóm tác giả	Nội dung	Kết quả
1897	Loeffler, Frosch và Uhlenhuth	Thử nghiệm chứng minh chó bị nhiễm virus LMLM. Quan sát mụn nước và bắt thường ở tim khi tiếp xúc với heo và thú nhai lại nhiễm bệnh.	Không thành công
Anh (1927) Đức (1930) Italia (1950)	Galloway IA (1927) R. HK (1930) Giolitti G (1950)	Đã chứng minh chó bị nhiễm bệnh LMLM bằng cách tiêm virus trên chó	Ghi nhận: Tỷ lệ tử vong cao, Mụn nước nhỏ, Tổn thương mô tim, hoại tử, viêm.

Hiện nay, bệnh LMLM trên chó chưa được đưa vào các chương trình giám sát bệnh này.

II. TẠI IRAN

Tháng 2-3 năm 2016, virus LMLM type O gây bệnh lây lan rộng trên gia súc ở các tỉnh phía nam và phía đông Iran làm nhiều thú non tử vong.

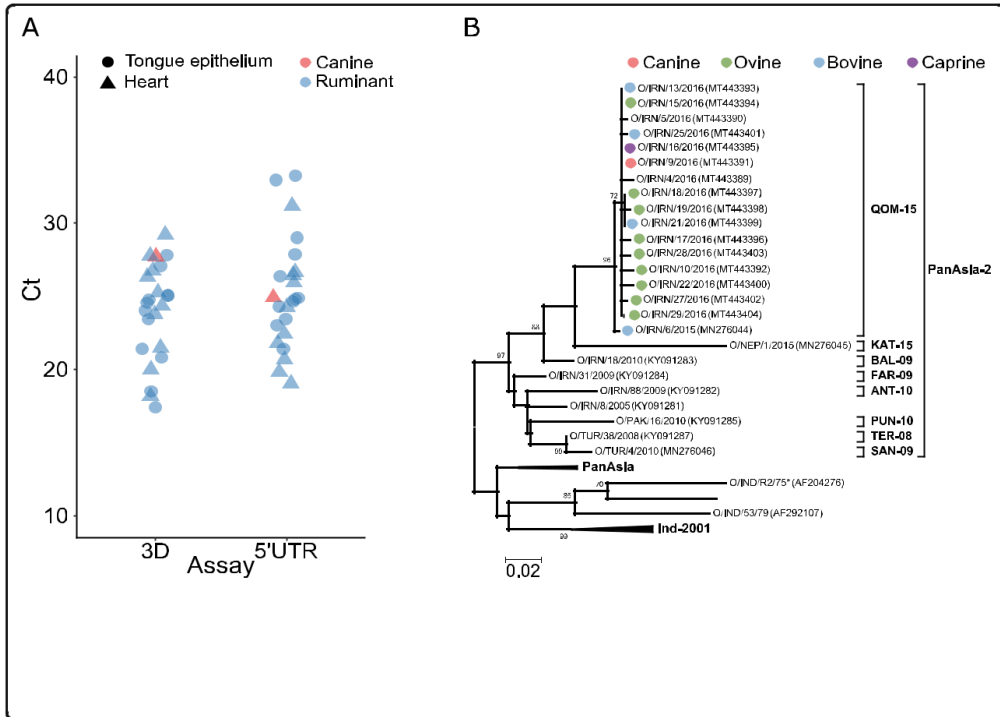
Cũng vào tháng 2, Cục Thú y Iran đã báo cáo có 2 chó ở tỉnh Esfahan và 3 con ở tỉnh Kurdistan được cho là ăn những con cừu con đã chết trong

đợt dịch LMLM; chúng ở tình trạng lơ đờ và chết sau 1 – 2 ngày. Mổ khám cho thấy các tổn thương trong mô tim, xét nghiệm RT-PCR cho kết quả mô tim dương tính với virus LMLM. Mẫu mô tim sau đó được gửi đến phòng thí nghiệm tham chiếu thế giới WRLFMD để xác chuẩn và phân tích di truyền gen (hình 1).

Cây di truyền mối quan hệ giữa các mẫu được gửi từ các đợt dịch ở Iran xảy ra vào năm 2016, bao gồm mẫu tim chó (O / IRN / 9 / 2016).

Mẫu mô tim chó IRN/9/2016 có giá trị Ct (3D, Ct 24.9; 5' UTR Ct =27.7) tương tự như những mẫu biểu mô lấy trên bò và cừu.

Mẫu mô tim tiếp tục nuôi cấy phân lập trên tế bào tuyến giáp của bò sau đó định type và tìm thấy có virus LMLM type O trên các con chó này.

Hình 1. Phân tích bộ gen virus LMLM được phát hiện trong tim chó và giá trị Ct xét nghiệm RT-PCR

III. THẢO LUẬN

Các dữ liệu trên cho phép kết luận rằng chó có thể tử vong do nhiễm virus LMLM khi ăn xác động vật nhiễm bệnh LMLM type O gây ra ở Iran và nguyên nhân gây ra tử vong có thể là từ các bệnh tích trên tế bào cơ tim.

Tầm quan trọng dịch tễ học rộng hơn của phát hiện này vẫn chưa được nghiên cứu hay công bố. Tuy nhiên, cần xem xét nhiều hơn về các nguồn nhiễm bệnh LMLM trên các thú khác ngoài heo và thú nhai lại. Ngoài ra cần quan tâm đến nguy cơ chó ăn động vật đã bị nhiễm virus LMLM, do đó cần có biện pháp kiểm soát.

IV. KẾT LUẬN

Năm con chó đã chết sau khi ăn những con

cừu chết trong trận dịch LMLM ở Iran.

Đây là nghiên cứu đầu tiên chứng minh virus LMLM có thể xâm nhiễm và nhân lên trên chó, đó là một sự kiện dịch tễ học trong việc lây truyền bệnh LMLM từ bò, cừu sang chó khi chúng ăn/tiếp xúc động vật mắc bệnh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Những nội dung trên được tóm tắt từ nghiên cứu của các chuyên gia quốc tế về bệnh lở mồm long móng. Quý đọc giả có thể tham khảo chi tiết đầy đủ tại: Ryan A. Waters và cs., 2021. Foot and mouth disease virus infection in the domestic dog (*Canis lupus familiaris*), Iran. *BMC Veterinary Research* (2021) 17:63 ./.